

Keskkonnaülevaatus

Jüri Gümnaasium

Kokkuvõtte koostaja: Kristi Vimberg

Arendusjuht

2019/2020. õppeaastal

Jüri 2020

SISSEJUHATUS.....	3
KESKKONNAÜLEVAATUS 2018/2019. ÕPPEAASTAL.....	4
KESKKONNAÜLEVAATUS 2019/2020. ÕPPEAASTAL.....	8
Lisa 1 Õpilaste poolt läbiviidud prügiküsitlus 2018. aastal	24
Lisa 2 Õpilaste poolt läbiviidud transpordikasutamise uuring 2019. aastal.....	24
Lisa 3 Õpilaste poolt läbiviidud looduskaitsealade uuring 2020. aastal	24

SISSEJUHATUS

Käesoleva keskkonnaülevaatuseid kokkuvõttev dokument käsitleb 2018/2019. ja 2019/2020. õppeaasta keskkonnaülevaatuse koostamise põhimõtteid, läbiviidud küsitlusi ning kokkuvõtet nende põhinevast analüüsist.

KESKKONNAÜLEVAATUS 2018/2019. ÕPPEAASTAL

2018/2019. õppeaastal liitus Jüri Gümnaasium Rohelise Kooli programmiga, mistõttu töörühm pidas oluliseks teemade käsitlemisel esmalt keskenduda õpilaste, perede hoiakute ning keskkonnakäitumise uurimisele (vt Lisa 1, Lisa 2). LISA 2 ette valmistatud 2018/2019. õppeaasta lõpus, läbiviimine ja tulemuste esitlemine 2019/2020. õppeaasta alguses.

Tegevust rikastas Erasmus+ koolidevaheline strateegilise koostööprojekt (partneriteks Hispaania, Itaalia, Rumeenia kool ning Hollandi koolid), mille keskmeks on keskkonnaharidus. Projekt andis võimaluse küsitluste tulemusi jagada ning võrrelda teiste Euroopa koolide omadega ning töötada nendega koos välja tegevusi, mis suunab koolipere senisest enam keskkonnateadlikumalt käituma. Õppeaasta teemade valik toimus paljuski töörühma keskselt, kuna programmiga liituti õppeaasta kestel ning selleks hetkeks olid laiemas ringis õppetöö ja õppekeskkonna analüüsid tehtud. Valiti kolm teemat - kooliõu, prügi, elurikkus ja loodus. Töörühm otsustas asuda koordineerima tegevusi, mis olid juba kavandatud või mis vajasisid nende meelest kiiret tähelepanu (nt prügi sorteerimine – eraldi prügikastid taarale, kastid valgele paberile, mida saab taaskasutada või pooleliolev siseõu). Töörühma liikmetest õpilased (Inger Porkanen, Chirstofer Ader, Kristo Viigand) käisid tutvustamas I-II kooliastme klassidele Rohelise Kooli programmi, töörühma plaane/tegevusi ning analüüsisid nooremate õpilastega alljärgneva küsimustiku põhjal koolikeskkonda. Küsimused koostasid põhiliselt II-III koolistme õpilased ning osad koostati ka eelpool nimetatud Erasmus+ projekti raames teiste riikide õpilastega koostöös.

Keskkonnaülevaatus küsimustik 2018/2019. õppeaastal I-II kooliastmele

Läbiviimise aeg: kevad 2019. aastal

Õppeaasta keskkonnaülevaatus vastavalt valitud teemadele.

Elurikkus

- Kas olete õues õppinud ja loodust uurinud?

- Kas olete käinud klassiga meie kooli juures oleval puude õpperajal?
- Kas olete käinud tundi tegemas Jüri tammikus?
- Kas teie klassiruumis on taimi? Kui jah, siis kes neid hooldab?
- Kas olete uurinud enda kooli ümbruse elurikkus (erinevaid loomi, linde, putukaid)?

Prügi

- Kuidas Sulle tundub, kas meie koolimaja on prügist puhas?
- Kas klassis on piisavalt prügikaste? Aga koridoris?
- Kas saab klassiruumis eraldi panna tavaprügi ning paberi?
- Kas olete klassis rääkinud sellest, miks on vaja prügi sorteerida?
- Kas olete klassis rääkinud, mida saaks teha, et tekiks vähem prügi?

Õueala

- Kas teil on olnud õuesõppe tunde kooliõues?
- Kas õuealal on ronimisvahendeid, kus saab tasakaalu harjutada, turnida, ronida, kiikuda?
- Ka teil on õuesõppe klass/ala?
- Kas õuealal on vaikseid varjulisi kohti, kus istuda, kõnelda ja mõtiskleda?
- Kas kõigil õpilastel on võimalus teha ettepanekuid, mida õuealal võiks muuta või sinna ehitada/hankida?

Energia

1. Kas sa oled teinud midagi, et säästa elektrienergiat?
2. Kas sa hoiad telefonilaadijat seinas kui parasjagu telefoni ei lae?

3. Kas sa oled teinud midagi, et vähendada koduseid küttekulusid?
4. Kas meie koolimajas suhtutakse elektrienergia kasutamisse säästlikult?
5. Kas päikeseenergia kasutamisel on Eestis tulevikku?

Transport

1. Kas sa tuled tavaliselt kooli jalgsi, rattaga, ühistranspordiga või vanemate autoga?
2. Kas Tallinna linnas on mugavam kasutada ühistransporti või autot?
3. Kas sa tead kui palju kulub sinu perel autokütusele ühes kuus?
4. Kas sa oled mõõtnud mitu kilomeetrit sa päevas jalgsi liigud?
5. Kas elektriautodel on tulevikku Eestis?

Töörühma analüüsist ja küsimustikest tulnud ideed ja mõtted, arengukohad järgmise õppeaasta tegevuskavaks/planeerimiseks:

Katusega jalgrattahoidla - projekteerimine, materjalide vajaduse arvutus, ehitamine – põhirõhk õpilaste omaalgatusel. Otsime ka sponsoreid, kaasame vilistlasi (Katre Sapp) ja võimalusel Tallinna Ehituskooli õpilastele praktikapaiga pakkumine. Abi vajame: majandusjuhilt, vilistlastelt.

Paberi sorteerimiseks – prügikottide raamide meisterdamine tehnoloogia tundides.

Jätkame prügi teemaga (Teeme ära!), patareide kogumiskoha, taarakasti ja paberi sorteerimise/taaskasutamise propageerimine

Osavõtt erinevatest teemapäevadest mis pakutud Rohelise Kooli Eesti poolsete koordinaatorite poolt. (Tartu Loodusmaja)

KIK PROJEKTID! Pakume omapoolset abi

Globaalse kodakondsusega seotud teemad. NT Bahama laste toetuseks projekt „Lastelt laste heaks“ (orkaan Dorian).

Arengukohad tööühma-keskselt:

Uute tegusate liikmete leidmine Rohelise kooli meeskonda (9. ja 12. klassid lõpetavad)

Blogi käivitamine, regulaarne täitmine

Rohelise kooli stand PK söökla ukse kõrval

KESKKONNAÜLEVAATUS 2019/2020. ÕPPEAASTAL

2018/2019. õppeaastal koostatud keskkonnaülevaatus, tehtud küsitluste põhjal ning töörühma ühisanalüüsile põhinedes valiti 2019/2020. õppeaastaks peaaegu samad fookusteemad (kooliõu, prügi) võrreldes eelmise õppeaastaga, sest planeeritud sihtideni osalise õppeaastaga ei jõutud ning peeti oluliseks teemadega sügavamalt tegeleda. Elurikkuse ja looduse teema asemel valiti fookuseks „globaalne kodakondsus“.

Eraldi uurisid III kooliastme õpilased õpilaste ja lastevanemate teadlikkust looduskaitsealadest, et tulemusi jagada ja võrrelda Erasmus+ keskkonnahariduse projekti raames teiste Euroopa koolidega ning vaadelda seda, kuidas on mõjutanud õpilaste teadlikkust järjepidev (5 aastat) looduskeskuste õppeprogrammides osalemine Keskkonnainvesteeringute Keskuse projektide raames (vt Lisa 3).

Küsitlusi koordineerivad. Õpilased: Silvia Marii Lepisto, Gregor Pilman, Andero Rääk, Carmen Hakkaja. Õpetajad: Annika Sakkarias, Eda Selgis, Valev Kald, Kristi Vimberg

Küsitluste järelduste tegemine ning keskkonnatöörühma analüüs järgmise õppeaasta kavandamiseks, on planeeritud käesoleva õppeaasta lõppu.

Keskkonnaülevaatus küsimustik ja sellele põhinev analüüs

Täitmise kuupäev: kevad 2020

Piktogrammid:

Õpilased leiavad vastused koolikeskkonda vaadeldes

Õpilased peaksid konsulteerima täiskasvanutega vastuse leidmiseks

Vajalik on rohkem uurida – teha uurimus või teiste õpilaste hulgas küsitlus

See on viis, kuidas mõõta keskkonnamõju. Selle alusel saate näidata, kuidas olukord on aastati paranenud. See on Rohelise kooli programmi oluline osa.

PRÜGI

Siseruumides

Kas maja on prügist puhas?		<u>Jah</u>	Ei
Kas prügikaste on piisavalt?		<u>Jah</u>	Ei
Kas prügikastid on õigetes kohtades?		<u>Jah</u>	Ei
Kas prügikaste tühjendatakse piisava sagedusega?		Jah	<u>Ei</u>
<p>Kommentaar:</p> <p>Võiksime mõelda jätkuvalt veel muudele sorteerimiskastidele, nt taaskasutus paberikastide laiendamine muudesse kohtadesse, kampaania kastide meisterdamiseks-kujundamiseks, taaskasutuspaberi suurema kasutuse propageerimine. Taarakaste peaksime mõnest kohast tihedamini tühjendama.</p>			

Õueala

Kas õu on prügist puhas?		<u>Jah</u>	Ei
Kas õues on piisavalt prügikaste?		<u>Jah</u>	Ei
Kas prügikastid on õigetes kohtades?		<u>Jah</u>	Ei
Kas prügikastid on kasutamiseks mugavad ja õige ehitusega (tuul ega linnud ei saa prügi laiali pillutada, mitte liiga väikesed ega liiga suured)?		<u>Jah</u>	Ei
Kui leidsite prügi, siis kas see on pärit lastelt või väljastpoolt õueala?		Lastelt	<u>Väljastpoolt</u>

Väljaspool kooli

Kas kooli ümbruskond väljaspool oma territooriumi on tavaliselt puhas?		Jah	<u>Ei</u>
Kas ümbruskonnas on piisavalt prügikaste?		<u>Jah</u>	Ei
Kas kool teeb midagi, et aidata kogukonnal ümbrust puhtana hoida?		<u>Jah</u>	Ei

Üldine

Kas koolil on prügi suhtes olemas selged põhimõtted?		<u>Jah</u>	Ei
Kas kõik õpilased teavad, milliseid probleeme põhjustab prügi keskkonnale ja elusloodusele?		Jah	<u>Ei</u>
Kas peate arvestust, millist, kus, millal ja kui palju olete prügi leidnud?		Jah	<u>Ei</u>

Viimasel kooli/ümbruskonna koristuspäeval kogutud kilekottide arv		Ei loendatud
---	---	--------------

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

Jätkame talgutega oma kogukonnas ja edaspidi kaardistame täpsemalt prügi asukohad ning leitud prügi (mida, kui palju jne), rõhutame lisaks prügi mõju keskkonnale (nt I kooliastmele teavitustöö)

JÄÄTMETEKKE VÄHENDAMINE

Säästmine

Kas kool kasutab e-kirju paberkirjade asemel?		<u>Jah</u>	Ei
Kui kool saadab kirju, siis kas ühe kirja perekonna kohta?		<u>Jah</u>	Ei
Kas õpetajad teevad kahepoolseid koopiaid?		<u>Enamjaolt</u>	Ei

Taaskasutus

Kas alati kasutatakse ära paberi mõlemad küljed, enne kui see vanapaberi kasti pannakse?		<u>Enamjaolt</u>	Ei
Kas üle jäänud paberist tehakse märkmepabereid või märkmikke?		<u>Jah</u>	Ei
Kas kooli kantseleis kasutatakse ümbrikke mitu korda?		Jah	<u>Ei</u>
Kas vihikud on ümbertöödeldud paberist?		<u>Nii ja naa</u>	Ei
Kas tualettpaber ja paberkäterätid on ümbertöödeldud paberist?		Jah	<u>Ei</u>
Kas kooli ostetakse ümbertöödeldud koopiapaberit?		Jah	<u>Ei</u>
Kas te taaskasutate mingeid pakendeid klassiruumis?		<u>Mõnikord</u>	Ei
Kas korraldate taaskasutuslaatu vanade esemete (koolivormid jms) vahetamiseks või müügiks?		<u>Mõnikord</u>	Ei

Ümbertöötlemine

Tõmmake ring ümber, milliseid materjale/esemeid järgnevast te kogute ümbertöötlemiseks?	
<u>Paber</u> <u>Plastik</u> <u>Metallpurgid</u> <u>Papp</u> Riided	
<u>Patareid</u> <u>Elektroonika</u> <u>Klaas</u> <u>Toit</u> <u>Toonerid</u>	
Kas te kompostite orgaanilisi jäätmeid?	 Jah <u>Ei</u>

Kas komposti lähevad nii vedelad kui kuivad materjalid?		Jah	<u>Ei</u>
Kas kasutate kooli haljasaladel komposti?		Jah	<u>Ei</u>
Kas toitlustajad kompostivad köögiviljade koori?		Jah	<u>Ei</u>
Kas toitlustajad koguvad jäätmeid liigiti?		Jah	<u>Ei</u>
Kas kooli juures on piisavalt sorteerimist võimaldavaid prügikaste?		<u>Jah</u>	Ei
Kas sorteerimist võimaldavates kastides on õiged asjad?		<u>Nii ja naa</u>	Ei

Teave

Kas igäüks koolis teab, miks te üritate jäätmeteket vähendada?		Jah	<u>Ei</u>
Kas keegi peab arvet, kui palju jäätmeid jääb tänu teie tööle prügimäele/põletamisele viimata?		Jah	<u>Ei</u>
Kas kõik koolis teavad, mis saab asjadest/materjalidest, mis töödeldakse ümber?		Jah	<u>Ei</u>

Protsent jäätmetest, mis ei läinud sel aastal prügimäele/põletamisele:		Ei tea
--	---	--------

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

Prügi kampaaniale (sorteerimise tähtsustamisele) lisaks pöörata rõhku senisest enam taaskasutuse tähtsustamisele. Dokumenteerida ja analüüsida tulemusi. Teha ettepanekuid haldus- ja majandustegevusele.

ENERGIA

Küte

Kas aknad ja uksed on tihedad, tuuletõmbus puudub??		<u>Jah</u>	Ei
Kas akende ees on kardinad/rulood/muud katted?		<u>Jah</u>	Ei
Kui jah, siis kas need tõmmatakse ööseks ette, et vähendada soojuskadu?		Jah	<u>Ei</u>
Kas uksed ja aknad on alati kinni, kui maja köetakse?		<u>Jah</u>	Ei
Kas radiaatorite taga on reflekteerivad paneelid?		<u>Jah</u>	Ei
Kas iga klassiruumi temperatuuri saab reguleerida?		<u>Jah</u>	Ei
Kas igas klassiruumis on termomeeter?		Jah	<u>Ei</u>
Kas kuum vesi on paraja soojusega, mitte liiga kuum?		<u>Jah</u>	Ei
Kas soojaveetorud on korralikult isoleeritud?		<u>Jah</u>	Ei
Kas koolimaja katus ja seinad on soojustatud, et vältida soojakadu?		<u>Jah</u>	Ei

Elekter

Kas tühjades ruumides on valgustus alati välja lülitatud?		Jah	<u>Ei</u>
Kas lambid kustutatakse kohe, kui väljas on piisavalt valgust?		Jah	<u>Ei</u>
Kas valgustus töötab ainult ajal, mil see on vajalik?		<u>Jah</u>	Ei
Kas lambid ja lambikuplid on puhtad?		<u>Jah</u>	Ei
Kas aknad on puhtad?		<u>Jah</u>	Ei

Kas elektroonilised seadmed on välja lülitatud, kui neid ei kasutata?		Jah	<u>Ei</u>
Kui arvutid jäetakse ööseks sisse, siis kas nende kuvarid on välja lülitatud?		Jah	Ei
Kas koopiamasinad jms lülitatakse välja kui neid ei kasutata?		Jah	<u>Ei</u>

Üldine

Kas igauks teab, kuidas energiasääst aitab meie planeeti?		Jah	<u>Ei</u>
Kas keegi koolis jälgib regulaarselt, kui palju energiat kulutatakse?		Jah	Ei
Kas kool on uurinud alternatiivenergia kasutamise võimalust?		Jah	Ei

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

Koolihoone on kaasasjastatud ning omab kaasaegset küttesüsteemi. Energiakulu pidevalt jälgitakse, igapäevaselt teeb seda haldusjuht. Energiasäästmiseks saab rohkem veel fokuseerida teavitustööle ja kampaaniatele-juhistele (nt lampide, elektrooniliste seadmete juurde meeldetuletussildid „Ära unusta mind kustutada, välja lülitada“ jms).

Haldusmeeskonnaga võiks arutada võimalust paigutada pimedamatesse ja vähemkäidavatesse kohtadesse liikumisandurid, et tuli läheb põlema siis, kui keegi seal käib (trepikojad jms koridorid, tuled ei pea põlema, kui õpilased on tundides).

VESI

Kas koolis on tilkuvaid kraane?		Jah	Ei
Kas õpilased panevad alati kraani pärast kasutamist täielikult kinni?		Jah	<u>Ei</u>

Kas tualettpotid on kaheüsteemsed?		Jah	<u>Ei</u>
Kas kogute lilledele kastmiseks vihmavett?		Jah	<u>Ei</u>
Kas vihmavett kogutakse millekski muuks? Näiteks WCs, tiigivee taseme reguleerimiseks vms.		Jah	<u>Ei</u>
Kas õpilased täidavad oma veepudeleid ainult sellise hulga veega, mida nad vajavad?		<u>Jah</u>	Ei
Kas keegi jälgib, kui palju vett kasutatakse/hoitakse kokku?		<u>Jah</u>	Ei
Kas sa õpid tundides veeprobleemidest teiste maades?		<u>Jah</u>	Ei
Kas kõik mõistavad, miks on magevee säästmine vajalik? (Mõttele ka energiale, mis on vajalik vee puhastamiseks)		Jah	<u>Ei</u>

Eelmisel aastal kulutatud vee kogus		2738 M3
--	--	----------------

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

<p>Koolis tähistame veepäeva, mil pöörame rõhku vee tarbimisega seonduvale. Võiks mõelda kooli territooriumile vihmavee kogumissüsteemi ja ehitada kompostikaste.</p> <p>Võiks rohkem propageerida korduvkasutatavate veepudelite kasutamist (gümnaasiumiosas on see juba päris levinud).</p>

TRANSPORT – kajastatud LISA 2

ÕUEALA

Laste poolt kasutatav ala

Kas asfaldile või muule pinnasele on joonistatud mänged?		Jah	<u>Ei</u>
Kas õuealal on mosaiike, joonistusi, skulptuure või muud kunsti?		Jah	<u>Ei</u>
Kas õuealal on erinevaid pindu, mida saab katsuda ja erinevusi tunnetada?		Jah	<u>Ei</u>
Kas õuealal on rohkesti ronimisvahendeid, kus saab tasakaalu harjutada, turnida, ronida ja kiikuda?		Jah	Ei
Kas õuealal on vaikseid varjulisi kohti, kus istuda, kõneleda ja mõtiskleda?		Jah	Ei
Kas kasvatate kooli territooriumil aed- või puuvilju, marju?		Jah	Ei
Kas teil on õuesõppe klass/ala?		Jah	Ei
Kas teil on olnud õuesõppe tunde kooliõues?		Jah	Ei
Kas kõigil õpilastel on võimalus teha ettepanekuid, mida õuealal võiks muuta või sinna hankida/ehitada?		Jah	Ei

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

Õueala on olnud viimaste õppeaastate arengufookuseks – juurde soovitakse luua köögivilja kasvatusalasi, põrandamänge, nõ kunsti või loodushariduslikke kohti. Õueala arendus on jäänud käesoleval õppeaastal poolikuks, sest arendatud siseõue tulevad moodulklassiruumid. Tuleb leida uusi võimalusi või jätkata mõne õppeaasta pärast, mil gümnaasium saab endale eraldi õppehoone.

ELURIKKUS

Kas kooliõues on puid?		Jah	Ei
Kui jah, kas seal on mitmesuguseid omamaiseid puuliike?		Jah	Ei
Kas kooliaias on hekke?		Jah	Ei
Kas äsja istutatud puid hooldatakse?		Jah	Ei
Kas koolil on tiik või soine ala?		Jah	Ei
Kas teie koolil on niit?		Jah	Ei
Kas teie niidul kasvab rohkesti erinevaid taimeliike?		Jah	Ei
Kas teie kooliõues on metsikuid piirkondi, kus kasvavad kõrged taimed, mis seovad erinevad alasid omavahel?		Jah	Ei
Kas teie kooliõu pakub elupaiku väikestele loomadele? Palun tõmmake ring ümber kui kooliõues on: <i>Hunnik puupakke/jämedaid oksid</i> <i>Kivihunnik</i> <i>Putukahotell</i> <i>Lõhnavate õitega taimi – Liblikaid meelitavaid põõsaid</i> <i>Niitmata</i> <i>alasad</i>		Jah	Ei
Kas kooliõu pakub lindudele elupaiku? Palun tõmmake ring ümber kui kooliõues on: <i>Pesakaste</i> <i>Lindude toidumaju</i> <i>Lindude jooginõu</i> <i>Marju või pähkleid kandvaid puid/põõsaid</i>		Jah	Ei

Kas te hoolitsete elupaikade eest? Tõmmake joon ümber neile, mille eest hoolitsete: <i>Puud</i> väikloomade elupaigad <i>Lindude elupaigad</i> <i>Tiik</i> <i>Niit</i>		Jah <u>Ei</u>
Kas te loendate taime- ja loomaliike oma õuealal?		Jah <u>Ei</u>
Ka kooliõues kasutatakse herbitsiide ja/või pestitsiide?		Jah <u>Ei</u>
Kas olete uurinud oma õueala elurikkust?		Jah <u>Ei</u>

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavas

1.-5. klassidele võiks vanemate õpilaste poolt korraldada elurikkuse loendus. Rohkem luua võimalusi lindudele ning teha ettepanekuid niitmata aladeks.

GLOBALNE KODAKONDSUS

Kas teie kool teeb aktiivselt mõne teise maa kooliga koostööd?		<u>Jah</u> Ei
Kas teil käib külalisesinejaid, kes räägivad kohalikest või globaalprobleemidest?		<u>Jah</u> Ei
Kas õpilased teavad oma õigusi ja kohustusi vastavalt ÜRO lapse õiguste konventsioonile?		<u>Jah</u> Ei
Kas olete mõelnud Eco-schools (Rohelise kooli) programmi tegevuste ülemaailmsest mõjust (näiteks kuidas mingi tegevus aitab teiste maade inimesi)?		Jah <u>Ei</u>

Kas teil on teistelt maadelt pärit õppevahendeid (näiteks rahvariideid, kunsti, muusikariistu)?		Jah	Ei
Kas teil on peetud ülekoollisi üritusi, mis teadvustavad teiste maade mingit probleemi?		Jah	Ei
Kas koolilõuna menüüs on vahel teiste maade toite?		Jah	Ei

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

<p>Kool kuulub UNESCO Ühendkoolide võrgustikku, mistõttu MTÜ Mondo kaudu on tehtud järjepidevalt erinevaid projekte Aafrika koolide toetuseks ning teadvustatud õpilastele inimõigusi.</p> <p>Koolil on järjepidevalt erinevaid rahvusvahelisi projekte (põhiliselt Erasmus +) ning sõpruskoole mujal Euroopas, kellega õpitakse tundma üksteise riike, arendatakse edasi erinevaid teemasid, õpetatakse-õpitakse neid koostöös.</p> <p>Koolimuuseumist saab laenutada erinevaid museaale, õppevahendeid, mis pärinevad erinevatest riikidest (peamiselt Euroopa riigid, kes on olnud koostööpartneriteks erinevates projektides).</p> <p>Erasmus+ keskkonnaharidusprojekt lõpeb käesoleva õppeaastaga ning lõppemas on ka teine Erasmus + keskkonnahariduslik projekt „HOB’s adventure – Hands on Biodiversity“, milles meie kooli osaleb. Seega järgmisel õppeaastal teemat fookusesse ei võeta.</p>
--

TERVIS JA HEAOLU

Kas teil on võimalik koolis puu- või aedvilja osta?		Jah	Ei
Kas õpilastel soovitatakse puuvilja kooli snäkiks kaasa võtta?		Jah	Ei

Kas koolisööklas on alati salatit?		<u>Jah</u>	Ei
Kas õpilastel on võimalik oma arvamust avaldada, mis toite nad tahaksid sööklas süüa?		<u>Jah</u>	Ei
Kas tasuta joogivesi on kogu päeva jooksul saadaval?		<u>Jah</u>	Ei
Kas õpilased võivad tunnis vett juua?		<u>Jah</u>	Ei
Kas kõigil õpilastel on võimalik koolis mingit toidutaime kasvatada ja seda süüa?		Jah	<u>Ei</u>
Kas kool kasutab keskkonnasõbralikke puhastusvahendeid?		Jah	<u>Ei</u>
Kas koolitundide ajal ja vahetunnis on võimalik liikuda?		<u>Jah</u>	Ei
Kas vahetunde saab iga ilmaga õues veeta?		<u>Jah</u>	Ei
Kas koolis on tantsu/liikumisvahetunnid?		<u>Jah</u>	Ei

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

Meie koolis pakutakse vitamiinipause – kooli poolt igale klassile puu- ja juurviljad, lisaks kampaaniatena viitamiinipäevad, salatikonkursid jms. Toimuvad lemmiktoidu valimised, õpilasesinduse kaudu saab teha ettepanekuid mh koolitoidule, toitlustuse korraldusele. Kooli sööklas on prae kõrvale valida mitme salati vahel. Koolis on joogivee automaadid. Kool kuulub ka Liikuma Kutsuva Koolide programmi, mille raames on koolielus tehtud palju muudatusi, et tagada õpilastele rohkem liikumisvõimalusi ja õues olemist.

Kool kuulub Tervist Edendavate Koolide võrgustikku ning omab tervisenõukogu, kes tegevust aktiivselt koordineerib. Rohelise Kooli meeskond seda valdkonda oma fookusesse ei võta.

KLIIAMAMUUTUSED

Kas kliimamuutustest on mõnes tunnis räägitud?		<u>Jah</u>	Ei
Kas õpilastel ja õpetajatel on soovitatud teha järgmist, et kahandada kliimamuutusteni viivaid tegureid?			
Tulla kooli jala, rattaga või ühistranspordiga		<u>Jah</u>	Ei
Kasutada ümbertöödeldud materjalist tehtud paberit		Jah	<u>Ei</u>
Säästa paberit (näiteks kasutada mõlemat külge)		<u>Jah</u>	Ei
Viia esemeid ümbertöötlusse		<u>Jah</u>	Ei
Süüa vähem liha		Jah	<u>Ei</u>
Kasutada energiat säästvaid lambipirne		Jah	<u>Ei</u>
Kas kool võtab osa energiasäästu kampaaniatest?		<u>Jah</u>	Ei

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

Paberi kampaania käigus võiks rõhutada ka ümbertöödeldud paberi kasutamist.

Koolitee on muudetud kooli lähedal elavatele lastele jalgsi käimiseks (koolibuss ei peatu enam aleviku peatustes, tehtud üleskutseid jalgsi käimiseks (ka arengukavas). Osaletud on kaks aastat sooja kampsuni päeval ning sellega kaasnenud muud energiasäästu propageerivad tegevused.

MERI JA RANNIK

Kas teie kool on mere lähedal?		Jah	<u>Ei</u>
Kas õpilased õpivad koolis mere ja ranniku ökosüsteeme?		Jah	Ei
Kas õpilased ja õpetajad söövad tihti kala?		Jah	<u>Ei</u>
Kas kool osaleb talgutel mererannas?		Jah	<u>Ei</u>
Kas koolis jälgitakse, milliseid keemilisi aineid võib sattuda kanalisatsiooni?		Jah	Ei

Kommentaariid / Vajalikud tegevused tegevuskavasse

Võib mõelda tegevuskavasse kala söömise propageerimisega seotud tegevusi/üleskutseid vms ja/või rohkem tähelepanu pöörata teadlikkusele kanalisatsioonist.

TOIT

Kas kooli söökla kasutab kohalikku toorainet?		Jah	Ei
Kas kasutate kooliaias kasvatatud puu- või juurvilju, maitsetaimi?		Jah	Ei
Kas koolisööklas kasutatakse mahetoitu või õiglase kaubanduse tooteid?		Jah	Ei
Mitu korda nädalas saate kooli sööklas valida lihavaba toitu?		Iga päev	Ei
Kas saate oma toitu ise taldrikule tõsta või kui ei, siis paluda väiksemaid portsjone?		Jah	Ei

Kas toidujäätmed lähevad orgaaniliste jäätmete prügikasti?		<u>Jah</u>	Ei
Kas kokad on kaasatud õpilaste õppe- ja kasvatusprotsessi?		<u>Jah</u>	Ei

Kommentaariid / Vajalikulid tegevused tegevuskavasse

Valdkonda fookusesse ei võeta – koolitoit on hea, mitmekesine, pakub ka vegantoitu. Pakutakse vahepalasisid, puuvilju. Söökla juhataja viib läbi valikkursuseid ja kokandusringe, koolisündmuseid, tervisenõukogu liikmelisus. Söökla personaliga toimuvad koostöövestlused. Tehakse aeg-ajalt rahvustoidupäevi, Kooliõues kasvatatud kasutatakse õppeköögis.

Lisa 1 Õpilaste poolt läbiviidud prügiküsitlus 2018. aastal

(vt eraldi fail)

Lisa 2 Õpilaste poolt läbiviidud transpordikasutamise uuring 2019. aastal

(vt eraldi fail)

Lisa 3 Õpilaste poolt läbiviidud looduskaitsealade uuring 2020. aastal

(vt eraldi fail)